

Σχετικά με τη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το ειδικό χωρικό σχέδιο του Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης

Αναστάσιος Κωτσιόπουλος - 03/04/2019

1. Ο ανασχεδιασμός του χώρου της ΔΕΘ είναι ένα μείζον ζήτημα για την πόλη και δεν μπορεί να αφορά μόνον τον οργανισμό ΔΕΘ - Helexpo. Η Θεσσαλονίκη έχει σχήμα δύο λοβών, στην ένωση των οποίων έχει δημιουργηθεί μια ευδιάκριτη ζώνη δημοσίων χώρων από τη θάλασσα μέχρι το περιαστικό δάσος. Στη ζώνη αυτή παρατηρείται μια μοναδική για τα διεθνή πολεοδομικά δεδομένα συγκέντρωση πολιτιστικών μονάδων. Συγκεκριμένα, πρόκειται για πέντε σημαντικά μουσεία, μεγάλους θεατρικούς χώρους, πανεπιστημιακά συγκροτήματα, οργανωμένο αστικό πράσινο, χώρους αθλητισμού, εκθεσιακούς χώρους, διοικητικά κτήρια και άλλα. Ο οικοπεδικός χώρος της ΔΕΘ βρίσκεται στην καρδιά της ζώνης αυτής και, επομένως, ο ανασχεδιασμός

του είναι ένα ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μέρος ενός συνόλου, επιλύοντας πρωτίστως και τα σοβαρά κυκλοφοριακά προβλήματα της περιοχής αυτής, στην οποία συγκλίνουν όλοι οι παράλληλοι οδικοί άξονες της κεντρικής Θεσσαλονίκης, διαμελίζοντας την ενότητα της παραπάνω ζώνης.

2. Η μελέτη (ΣΜΠΕ) που θέσατε υπ' όψη μου, εκ της φύσεώς της, ασχολείται με τα ζητήματα του χωρικού σχεδιασμού σε ένα πολύ γενικό επίπεδο. Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, χρειάζεται κατ' αρχάς να ληφθούν υπ' όψη και άλλες μελέτες και ερευνητικά προγράμματα που έχουν κατά καιρούς ασχοληθεί με τον αστικό σχεδιασμό της Θεσσαλονίκης, όπως λόγου χάρη, το Ερευνητικό Πρόγραμμα Δήμου και ΑΠΘ του 2009 με τίτλο «Χωρική ανάλυση και αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης», που η παρούσα μελέτη φαίνεται να αγνοεί. Κυρίως, όμως, χρειάζεται να προκηρυχθεί ένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, το αποτέλεσμα του οποίου θα είναι δεσμευτικό για τις μελέτες που θα ακολουθήσουν. Η εμπειρία από αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς για έργα μεγάλης κλίμακας, τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα, είναι πολύ θετική. Θα ήταν, επομένως, λάθος να μη δοθεί η ευκαιρία στην ελληνική αλλά και την ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική κοινότητα να διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις για τον ζωτικό αυτό χώρο της πόλης μας, υπό τον όρο βεβαίως ότι ο διαγωνισμός θα προετοιμαστεί κατάλληλα.

3. Ο χώρος της ΔΕΘ, αν σχεδιαστεί σωστά, μπορεί και πρέπει να στεγάσει ένα λογικού μεγέθους εκθεσιακό και συνεδριακό κέντρο με τις αναγκαίες υποστηρικτικές χρήσεις, υπόγειο parking χρήσιμο και για την πόλη ως σύνολο, αλλά και έναν μεγάλο χώρο πρασίνου που θα είναι επαρκής ώστε να αναβαθμίσει περιβαλλοντικά την πόλη, χωρίς να διακόπτει την ενότητά της. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν χωρίς να είναι απαραίτητο να κατεδαφιστούν κτήρια που έχουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και είναι συνδεδεμένα με τις μνήμες των κατοίκων της Θεσσαλονίκης και των επισκεπτών της ΔΕΘ, για δεκαετίες. Θα μπορούσαν, επί παραδείγματι, να κατεδαφιστούν οι πρόχειρες κατασκευές και τα περισσότερα μεταλλικά εκθεσιακά κτήρια, αλλά να διατηρηθούν μετά από ανακαίνιση ή/και ανασχεδιασμό, όχι μόνον το Αλεξάνδρειο, ο πύργος του ΟΤΕ, το ΜΜΣΤ και η καμπύλη πύλη, αλλά επί πλέον και τα περίπτερα 1, 2, 6 και 8, το κτήριο διοίκησης, τα τρία κτήρια των εισόδων, το Βελλίδειο, τα χαμηλά κτήρια της Αγγελάκη, όπως και ορισμένα μικρότερα περίπτερα αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος, ενσωματούμενα στον συνολικό σχεδιασμό. Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα αυτό μπορεί να μείνει επί του παρόντος ανοικτό και να απαντηθεί στο πλαίσιο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού που περιέγραψα προηγουμένως.

*Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε στη «Μακεδονία της Κυριακής» στις 17 Μαρτίου 2019, μετά από πρόσκληση της δημοσιογράφου κ. Σοφίας Χριστοφορίδου.